

Weigela 'Bokrashine' (Naomi Campbell; Shining Fantasy)

Foto's: Marco Hoffman, PPO Boomkwekerij

Beter zicht op sortiment Weigela voorkomt verwarring

Van Weigela zijn inmiddels meer dan 200 cultivars bekend. In de praktijk is er veel verwarring over de juiste indeling van die cultivars. Dankzij een nieuw classificatiesysteem en een sterrenkeuring is er nu duidelijkheid over het sortiment.

Omstreeks 1860 werden de eerste cultivars van *Weigela* geïntroduceerd. In eerste instantie vond dit vooral plaats in België en Frankrijk, maar later ook in andere landen. De belangrijkste soorten die werden gebruikt bij het kruisen waren: *Weigela florida*, *W. praecox*, *W. hortensis* en *W. japonica*.

Inmiddels zijn er meer dan 200 cultivars bekend. Veel cultivars hebben twee of meer soorten als (voor)ouders. Vaak is dit ook niet helemaal duidelijk, omdat een aantal wilde soorten erg op elkaar lijkt. Veredelaars van *Weigela* gebruiken namelijk afwisselend wel of geen botanische soortnaam voor het indelen van hun cultivars. Dit alles zorgt voor verwarring en onstabiele namen.

Bij de instandhouding van het traditionele indelingssysteem zou die verwarring in de toekomst alleen maar verergeren. Door te kiezen voor een indelingssysteem van cultivargroepen, wordt niet alleen de naamgeving stabiel, maar is deze ook veel gebruiksvriendelijker. De gekozen groepen worden immers al vaak door kwekers en andere gebruikers gehanteerd.

PPO Boomkwekerij heeft acht nieuwe cultivargroepen samengesteld, waarin vrijwel alle cultivars van *Weigela* zijn onder te brengen. Dit gebeurde aan de hand van literatuuronderzoek, veldobservaties en discussies met kwekers en andere *Weigela*-specialisten. De cultivargroepen onderscheiden zich van elkaar door de bladkleur, de groeiwijze (dwergvorming of niet) en de bloemkleur (kader Acht cultivargroepen van *Weigela*).

Sterrenkeuring

Op basis van het nieuwe indelingssysteem is een sterrenkeuring uitgevoerd door de Koninklijke Vereniging voor Boskoopse Culturen (KVBC) in samenwerking met PPO.

Voor deze keuring zijn totaal 50 verschillende *Weigela*-soorten en -cultivars verzameld en aangeplant op het proefveld van PPO in Boskoop, op veengrond. Eenzelfde collectie is ook aangeplant op zandgrond, in de botanische tuinen van Wageningen Universiteit. Alle planten waren afkomstig van Nederlandse kwekerijen.

Van 2003 tot 2008 zijn waarnemingen verricht door PPO en is de collectie diverse malen gekeurd door de keuringscommissie van de KVBC. Daarnaast zijn in Wageningen ook de overige *Weigela*'s, vooral oude cultivars van de Nationale Plantencollectie, geobserveerd. Ook is de Engelse nationale collectie van *Weigela* in Sheffield bezocht en beoordeeld. Met meer dan 200 verschillende soorten en cultivars is dit een van de grootste collecties ter wereld.

Alle beoordeelde planten zijn op naam gebracht, beschreven en gefotografeerd. Het volledige onderzoeksrapport staat in *Dendroflora* nr. 44.

Weigela 'Verweig' (Monet)

Uitstekende cultivars van Weigela

☆☆☆ *Weigela* 'Bokrashine' (Naomi Campbell; Shining Fantasy), Purpurea Groep. Dit is de absolute topper van de roodbladigen, vooral door de mooie bruinrood glimmende bladeren in combinatie met de lage en dicht vertakte groeiwijze. Een groot voordeel van deze cultivar is dat de planten onderin goed blijven uitlopen en daardoor niet gauw kaal worden. De bloei van 'Bokrashine' is inferieur, wat op zich gunstig is voor de sierwaarde van het blad na de bloei (vanwege bruine vruchten die een rommelig beeld geven). Ten opzichte van 'Verweig 3' (Minor Black) zijn de plant en het blad iets minder klein en zijn de bloemen juist iets kleiner, iets lichter en duidelijk minder talrijk. 'Bokrashine' lijkt ook op 'Ruby Queen', die weliswaar rijker bloeit, maar duidelijk minder goed vertakt. 'Ruby Queen' wordt ook veel gebruikt en is hoog gewaardeerd als snijheester.

☆☆☆ 'Eva Supreme', Red-flowered Groep. De prachtige 'Eva Supreme' is vooral te herkennen aan de grote trossen met mooie rode bloemen en de robuuste groeiwijze. Lijkt veel op 'Bristol Ruby' die net iets donkerder bloemen heeft. Het is een zeer sterke struik die de bekende rode cultivars 'Eva Rathke' en 'Bristol Ruby' overtreft. Vormt samen met de lagere 'Red Prince' het duo van de beste roodbloemige cultivars. Een kruising van 'Eva Rathke' met 'Newport Red'.
☆☆☆ 'Olympiade' (Briant Rubidor), Aurea Groep.

Een prachtige geelbladige cultivar die behalve vanwege de bladkleur opvalt door de (paars) rode bloemen die mooi afsteken tegen het blad. Vanwege de combinatie van blad- en bloemkleur onmiskenbaar. Andere geelbladige cultivars, zoals 'Dart's Yellow Lady' en 'Looymansii Aurea', hebben paarsroze bloemen. 'Olympiade' is een sterke plant die bovendien niet snel last heeft van zonnebrand. Mutant van 'Bristol Ruby'.

☆☆☆ 'Praecox Variegata', Variegata Groep. Een prachtige bontbladige *Weigela*, gekenmerkt door het relatief smalle en bonte blad in combinatie met de (licht) paarsroze bloemen. Ten opzichte van 'Florida Variegata' is het blad smaller en zijn de bloemen iets donkerder paarsroze. De plant heeft een mooi dichte, iets overhangende groeiwijze. Het blad is mooi regelmatig bont en heeft weinig last van zonnebrand. Het is een sterke plant.

☆☆☆ 'Red Prince', Red-flowered Groep. Deze prachtige halfhoge en zeer rijkbloeiende cultivar is vooral te herkennen aan de grote (donker) rode bloemen. 'Red Prince' is iets minder robuust dan 'Bristol Ruby' en 'Eva Supreme': cultivars met een vergelijkbare bloemkleur. Bovendien is de kroonbuis langer en smaller. Ten opzichte van 'Evita' is de cultivar hoger en relatief minder breed. Vormt samen met 'Eva Supreme' de top van het sortiment roodbloemigen. Zaailing van 'Newport Red'.

Zeer goede cultivars van Weigela

☆☆ *Weigela* 'Alexandra' (Wine & Roses), Purpurea Groep. Deze prachtige cultivar is vooral te herkennen aan het donkere, bruinrode blad in combinatie met de rijke bloei met opvallende (donker) paarsroze bloemen. Het is een halfhoge cultivar die groter wordt dan de meeste andere roodbladige cultivars (bijvoorbeeld 'Bokrashine' en 'Ruby Queen'). Ten opzichte van de eveneens halfhoge 'Victoria' en 'Folius Purpureis' is het blad groter, roder en mooier glanzend. Qua groeiwijze doet de cultivar onder voor bijvoorbeeld 'Bokrashine'. Echter, van alle roodbladigen is dit veruit de mooiste bloeiende cultivar. Ook veel gebruikt en hoog gewaardeerd als snijheester.

☆☆ 'Bristol Snowflake', White-flowered Groep. Dit is de beste witbloemige cultivar. Ten opzichte van 'Candida', die ook witte bloemen heeft, blijft de plant iets lager en zijn de bloemen minder zuiver wit. Ten opzichte van 'Nivea' is 'Bristol Snowflake' veel steviger en beter winterhard en heeft het blad een gladdere textuur. Vooral vanwege de betere groeiwijze en winterhardheid gaf de keuringscommissie de voorkeur aan 'Bristol Snowflake' boven 'Candida' en 'Nivea'.

☆☆ 'Florida Variegata', Variegata Groep. Dit is een van de meest gebruikte *Weigela*. 'Florida Variegata' is vooral te herkennen aan het bonte blad in combinatie met de lichtpaarsroze bloemen. Ten opzichte van 'Praecox Variegata' is het blad relatief breed en zijn de bloemen iets lichter paarsroze. Het blad is mooi regelmatig bont en heeft weinig last van zonnebrand. Het is een sterke plant die terecht veel wordt gekweekt.

☆☆ 'Intercol' (Dart's Colouredream), Bicolor Groep. Opvallend door de robuuste groeiwijze

Standplaats en gebruik

Tegenwoordig worden tien verschillende botanische soorten van *Weigela* onderscheiden die allemaal van nature voorkomen in Noordoost-Azië, met de hoogste concentratie in Japan. *Weigela* stelt gematigde eisen qua verzorging en standplaats. De planten groeien zowel in de zon als in de halfschaduw. Een goed gedraineerde en vrij voedselrijke bodem wordt erg op prijs gesteld. Qua toepassing is er enige variatie. De meeste soorten en cultivars worden gebruikt als sierheester voor in de gemengde border, of als solitair in grote of middelgrote tuinen. De sierwaarde wordt vooral bepaald door de kleurrijke bloemen en/of bladeren. Dwergvormen zoals 'Verweig' (Monet) en 'Verweig 3' (Minor Black) zijn zeer geschikt als visueel aantrekkelijke potplant op het terras of het balkon, maar ook in kleine tuinen.

Weigela is geen gewas dat bij uitstek geschikt is voor een vakbeplanting, maar enkele vrij lage en dicht groeiende cultivars, zoals 'Bokrashine' (Naomi Campbell), kunnen hiervoor goed worden gebruikt. Ook zijn sommige cultivars te gebruiken als snijheester, meestal als bladtak, en sommige cultivars als bloemtak.

Weigela bloeit op het hout van het vorige jaar, zodat pas na de bloei gesnoeid moet worden. Voor verjonging zijn erg oude takken geheel te verwijderen en zijn lange jonge takken eventueel iets terug te knippen. Zonder tijdige snoei verouderen planten al na enkele jaren, de bloei neemt dan af en ze worden vooral onderin erg kaal.

Heesters/coniferen

en de unieke bloemkleur: tweekleurige bloemen die eerst witgeel zijn en later paarsrood kleuren. De bloei is opvallend laat. Hiermee is de cultivar met geen enkele andere te verwarren ('Courtalor' (Carnaval) is wit met paarsroze in plaats van witgeel). 'Intercol' is een selectie uit *W. japonica*.

★ ★ 'Pink Princess', Pink-flowered Groep. De mooiste paarsrozebloemige cultivar. Vooral gekenmerkt door de mooi egale (licht) paarsroze bloemkleur, de lange kroonbuis en de vroege bloei. Overtreft veel oude paarsroze cultivars zoals 'Féerie' en 'Floréal'. Het verschil met deze cultivars zit vooral in de vroegere bloeitijd en de langere kroonbuis.

★ ★ 'Verweig' (Monet), Dwarf Groep. Een nieuwigheid die zich onderscheidt door de dwerfvormige groeiwijze in combinatie met het bonte blad en de (licht)paarsroze bloemen. Met geen enkele andere cultivar te verwarren. Vooral geschikt voor toepassing als potplant of in kleine tuinen. In het vrije veld valt de plant door zon, droogte en concurrentie van andere planten gauw terug. Echter, bij de juiste verzorging een prachtige cultivar. Mutant van 'Tango'.

★ ★ 'Verweig 3' (Minor Black), Purpurea Groep. Deze cultivar is laag en compact en heeft mooi bruinrood blad. De cultivar is duidelijk lager dan bijvoorbeeld 'Bokra-shine' en zelfs lager dan 'Ruby Queen'. Een duidelijke aanwinst in het sortiment. Kreeg een Zilveren Medaille op Plantarium 2006.

Weigela 'Newport Red'

Acht cultivargroepen Weigela

- Purpurea Groep: bruin/roodbladige cultivars
- Dwarf Groep: dwergen (exclusief roodbladige cultivars)
- Variiegata Groep: bontbladige cultivars (exclusief dwergen)
- Aurea Groep: geelbladige cultivars (exclusief dwergen)
- White-flowered Groep: cultivars met (bijna) witte bloemen
- Red-flowered Groep: cultivars die rood of paarsrood bloeien
- Pink-flowered Groep: cultivars die roze of paarsroze bloeien
- Bicolor Groep: cultivars met meerkleurige bloemen

Cultivars van Weigela voor speciale doeleinden

§ Weigela 'Caricature', Variiegata Groep. Onderscheidend door het geelbonte en gefrommelde blad. Het is een echte liefhebbersplant die ook opvallend door de rode herfstkleur. Het gefrommelde blad ontstaat overigens doordat het groene midden-gedeelte van het blad harder groeit dan de gele rand. Waarschijnlijk een mutant van 'Siebold Variiegata'.

§ 'Coffee Black', Purpurea Groep. Vooral te herkennen aan het donkerbruinrode blad; het donkerst van alle roodbladige cultivars. Daarbij blijven de donkerpaarsrode bloemen gesloten; alleen knopbloei dus. De groei is erg los en onregelmatig, daarom is deze cultivar niet met sterren gewaardeerd. Het is wel een liefhebbersplant.

§ 'Verweig 2' (Cappuccino), Dwarf Groep. Uniek door de bladkleur (geelgroen met paarsrode tint) in combinatie met de dwergvormige groeiwijze. Helaas verbrandt het blad snel door de zon, waardoor de plant in het vrije veld vaak erg lelijk wordt in de loop van het seizoen. Door de unieke eigenschappen is het wel een echte liefhebbersplant.

Weigela 'Caricature'

Goede cultivars van Weigela

★ Weigela 'Courtalor' (Carnaval), Bicolor Groep. Deze cultivar valt vooral op door de tweekleurige bloemen (wit en paarsroze) die verbloeien naar paarsrood. De vrij donkerpaarsroze bloemknoppen maken de veelkleurigheid compleet. Ook 'Caméléon' heeft een dergelijke bloemkleur, maar duidelijk minder uitgesproken. 'Intercol' (Dart's Colouredream) heeft ook tweekleurige bloemen, maar deze zijn meer geelachtig in plaats van wit.

De groeiwijze is vrij open en vrij slap, waardoor tijdig onderhoud vereist is. Dit is een triploïde cultivar die ontstaan is uit een kruising van 'Abel Carrière' en een tetraploïde mutant van 'Bristol Ruby'.

★ 'Newport Red', Red-flowered Groep. Vooral gekenmerkt door de vrij robuuste groeiwijze en de paarsrode bloemen. Qua bloemkleur iets minder rood (meer paars) dan 'Bristol Ruby' en 'Eva Supreme'. Lijkt qua kleur nog het meest op 'Courtared' (Lucifer), maar deze laatste verschilt van 'Newport Red' door de grotere bloemen en bladeren. Er is veel discussie over de juiste naam: moet het nu 'Vanicek' zijn of 'Newport Red'? De eerste naam lijkt ouder, maar het is niet zeker. Omdat 'Newport Red' veel bekender is, wordt tot het tegendeel bewezen is, deze naam aangehouden.

★ 'Polka', Pink-flowered Groep. Deze cultivar is vooral gekenmerkt door paarsroze bloemen in combinatie met de donkerpaarsroze bloemknoppen en kroonbuis. Dit is een duidelijk verschil met andere paarsroze cultivars zoals 'Pink Princess', 'Féerie' en 'Floréal'. Ook opvallend is de relatief sterke bloemgeur. Samen met 'Pink Princess' de hoogst gewaardeerde paarsroze bloeiende cultivars.

★ 'Purple Rain', Red-flowered Groep. 'Purple Rain' is een halfhoge struik die zich vooral kenmerkt door paarsrode bloemen die altijd gesloten blijven; alleen knopbloei dus. Hiermee is deze cultivar met geen enkele andere cultivar te verwarren. Ook opvallend is dat de plant een opvallende herfstkleur heeft, wat bij de meeste andere cultivars niet voorkomt.

★ 'Tango', Purpurea Groep. De belangrijkste kenmerken van deze semidwergvormige cultivar zijn de groenrode bladeren en de paarsroze bloemen. Qua groeiwijze (stevigheid) en bladkleur mooier dan 'Samba' en 'Victoria'.

Marco Hoffman Hoffman is onderzoeker bij PPO Boomkwekerij in Lisse, (0252) 46 21 66/marco.hoffman@wur.nl.

Het onderzoek werd gefinancierd door het Productschap Tuinbouw.

Download het volledige rapport van dit onderzoek via www.deboomkwekerij.nl.

Lees het volledige rapport